

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

R. P. Thomæ Tamburini Æ Societate Jesu Opera Omnia

Tamburini, Tommaso

Lugduni, 1689

Mariti.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78172](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78172)

45. Nomine servi non intelliguntur ij, qui mercede conducti serviunt; sed qui verè sub dominio alicujus sunt.

Ea autem sola horum vota irritanda sunt, habent Domini, quæ ipsorum servitio obstant: ita DD. cit. & communiter. Ratio est, quia in ea tantummodo potestate dominativa fruuntur in servos. Hinc votum Castitatis, moderatæ Orationis, Sacramentorum frequentationis: danda elemosynæ de proprio peculio, irritari non possunt: quia in his est sui juris servus, nec communiter a observando, Domini obsequio nocet. Contra, Votum Religionis, longæ peregrinationis, elemosynæ de pecunia, quæ sub servi absoluto dominio non est, potest propter contrariam rationem Dominus irritare. Quid dicendum, si hæc vota emittantur cum licentia Domini, docemus n. 53. cum exceptione afferenda n. 55.

47. Vota item horum emissa tempore, quo sunt servi, sed implenda tempore, quo soluti erunt à servitute, non possunt Domini irritare. Ita iidem passim, quia talia vota nunquam Domino præjudicant: non enim præjudicant tempore, quo emittuntur, cum nunc executioni nihil mandetur, neque tempore, quo implebuntur, quia tunc extra Dominorum jurisdictionem sunt servi, ergo, &c.

47. Pari modo vota ante servitutem emissa, non possunt Domini per potestatem supervenientem irritare: sic Azor. p. 1. l. 1. c. 17. p. 2. n. 10. alique quia hæc vota, ut potè, quæ omnem vim obligandi perfectè & sine conditione ante servitutem habuerint, non censentur facta à beneplacito futuri Domini, atque adeo non subjacent supervenienti potestati: nisi in quantum eorum executio Domini obsequio fortè præjudicet; quare solum tunc suspendi poterunt, non aboleri; & nisi in ea casu, quem ponam n. 52.

Quando servus est uxori, non vero Mariti, an subdatur quoad prædicta vota ipsi uxori; cum sit ratus casus, vide apud Fagund. n. 2. præ. Dec. lib. 2. c. 39. à n. 15.

Vota Vxoris.

48. Vota præjudicantia Marito, quæ Vxor, dum est in matrimonio, emittit, posse ab ipso irritari, docemus universi, apud Sanch. lib. 9. de matr. d. 3. n. 7. & 39. n. 4. & lib. 4. in dec. c. 43. n. 3. id requirente ipso matrimonij contractu: at non præjudicantia, ut votum moderatæ Orationis, observationis Præceptorum, frequentationis Sacramentorum, &c. eodem tempore facta, non possè, docent nonnulli. Ita Navar. Azor. Sayr. Bonac. Laym. Less. alique cum Castr. t. 3. tr. 15. d. 3. p. 6. m. sed puto probabilissimum, posse, cum Sanchez l. c. probabile dicunt Bon. & Less. apud eundem Castr. Pal. n. 1.

Ratio est totalis subjectio, quam propter bonum regimen domus, ac propter pacem, concordiamque habere debuit Vxor erga Virum, qui caput est mulieris unde semper censentur ejus vota emitti sub conditione: Si vir non contradixerit. Sanchez excipit Votum Religionis, quando id impleri potest ab uxore, conjuge in vivo, ut viro adulterante, &c. Merito quidem, in hoc enim Vxor non subditur Viro.

49. Si uxor, dum viro conjuncta est, aliquid vovet implendum post matrimonium dissolutum, vel implendum sub conditione, quæ post matrimonium dissolutum ponenda expectetur, posse etiam à marito irritari puto. Ita Sanchez lib. 4. c. 3. n. 17. Ratio est, quia ipse potest solvere omne vinculum, quod suscipit mulier, dum est sub ipsius potestate, tale autem est, ut supponimus; hoc votum.

50. Vota ab uxore emissa ante matrimonium, sed implenda dum matrimonium viget, seu universaliter vota emissa ante subjectionem, implenda tempore subjectionis, suspendi à marito, quando ipsi sunt præjudicantia, non irritari possunt: Ita Nav. c. 12. n. 65. Sylv. v. Vot. 4. quæst. 2. d. 1. Sanch. lib. 4. in Dec. c. 3. n. 9. alique apud ipsum. Ratio est eadem, quam diximus modo, cum

de servis num. 47. Inter emissa ante matrimonium, numerata emissa constante legitimo divortio; tunc enim in his votorum obligationibus suscipiens libera est uxor, & non subiecta, quare suspendi poterunt, si marito reconciliato præjudicent, non irritari.

51. Vota ab eadem emissa ante matrimonium, sed implenda post matrimonium dissolutum, puto non posse à marito irritari: quia hæc nullo modo pertinent ad maritum præsentem, cum sint facta ante, & sint implenda post ipsius potestatem, ut quid simile diximus de Religiosis à n. 40.

52. Illa exceptio pro votis uxorum, imò & servorum, est notatu digna: probabile enim est, vota personalia feminae, vel servi, facta in impubertate, vel realia facta, dum minores sunt, posse irritari à superveniente marito, vel Domino. Ita Less. lib. 2. c. 40. d. 15. n. 92. Sanch. lib. 9. de matr. d. 4. n. 4. & 5. Ratio est, quia Maritum, & Dominum succedere uxori, & servo, vice parentis, vel Tutoris, Curatorisve, quando ij ordine prædicto non adfuerint, non est improbabile.

53. Si votum uxoris emissum fuerit de licentia viri, poteritne deinde à viro irritari? Idem quæri potest de servo. Respondeo cum Castr. t. 3. tr. 15. d. 2. p. 3. §. 2. n. 6. si mera fuit licentia, poterit: quia præsumitur potest ad suum beneplacitum, ut nimirum quantum minus data, sibi præjudicaverit, ut si addita est promissio non revocandi, adhuc valide poterit irritare in nostra sententia vir. Ita ibid. (nam de Domino respectu servi dicam mox num. 55.) quia semper remanet caput uxoris, nec cedere hinc juri capitis, quod habet, potest. Dico, valide; nam, ut vixit peccatum utique in mea sententia veniale requiritur causa. eo modo, quo supra diximus de Religiosis, n. 37.

Vota Mariti.

54. Vxorē posse solum irritare vota Mariti, matrimonij tempore emissa, sibi præjudicantia, ut longæ peregrinationis (excipiunt Doctores, & Castr. l. c. d. 2. p. 6. n. 9. Less. ibid. Hierosolymitanum in Terræ Sanctæ subsidium, vel contra hæreses, & infideles) castitatis, immoderatæ elemosynæ in damnum familiæ, &c. docet communis, & vera sententia. Ita Less. lib. 2. c. 40. d. 15. n. 98. in 2. edit. & merito: quia vir non subijcitur quoad voluntatem uxori, sed solum quoad materiam promissam; si, sit matrimonio præjudicans. Inter hæc præjudicantia vota merito numerantur, Suar. lib. 6. de voto, c. 4. n. 8. & 12. Less. lib. 2. c. 40. d. 15. n. 98. Bon. d. 4. q. 2. p. 7. §. 2. n. 17. immoderatam abstinentiam, nimias preces, similiaque, mutuiam habitationem, reddendique debiti obligationem impediens, nam propterea addunt, posse etiam irritare votum de susceptione habitus Eremitæ, seu tertij Ordinis S. Francisci, quia ob horrorem vestis (aiunt) retraheretur uxor à debiti petitione. Vota mariti emissa ante matrimonium, posse item ab Vxore dumtaxat suspendi, si sunt præjudicantia, colligi potest ex dictis.

55. Sed quid, Votum mariti factum cum licentia uxoris, poteritne ab eadem irritari? Respondeo cum iidem ibid. si dedit uxor meram licentiam, posse; quia, ne sibi plus nimio præjudicetur indicatur dedisse ad suum arbitrium. At si promissit non revocare, irritare nec licet, nec valde potest. Sic ibid. Ratio est, quia ideo uxor potest vota quædam mariti irritare, quia sibi sunt præjudicantia: at per promissionem non revocandi à marito acceptam, ejusmodi præjudicio uxor cessit: ergo, &c. Confirmatur, quia iidem docent Doctores cum Sanchez lib. 4. in dec. c. 27. num. 21. fin. Castr. ibid. de dominio respectu votorum servi, si quando Dominus concessit ei licentiam vovens cum promissione illam non revocandi, & merito. Sicut enim potest Dominus integram libertatem servo concedere, quam concessam, & acceptam revocare non potest; ita poterit concedere libertatem circa partem materiam, quam servus vocat; quam ubi concessit, servusque acceptavit, revocare utique non poterit. Ita ergo in casu nostro, &c.

seu Curator, & denique, aliis deficientibus, Mater, quæ omnia ex dictis patent.

§. IV. De dispensatione Voti.

Quid sit, & qualis esse debeat dispensatio.

1. Tunc dispensatur Votum, cum is, qui potestatem habet, illud Dei nomine absolute relaxat; seu remittit. Ita DD. *mox cit.* nam si aliquid voti subrogat, tunc dicitur commutare; vel certe, si quod subrogatum est, quam quod voto fuerat promissum, dicitur dispensationi intermiscere commutationem.

2. Hinc vides irritationem, quia fit à potestate dominativa, quæ quis suo nomine potitur, validum esse, etiam si sine causa: dispensationem sine causa non illicitam modò esse, sed invalidam, quia fit à potestate jurisdictionis, quam habet Superior nomine Dei; Deus enim non approbat solutionem voti, temerè, & sine ratione factam. Ita S. Thom. Navar. Sotus, aliique, quos sequitur, citatque Suar. *lib. 8. de voto. c. 17. n. 2.*

3. Quid, si bona fide data sit dispensatio, & deinde invenitur fuisse sine sufficienti causa, validane erit? Affirmat Less. *lib. 2. c. 40. n. 27. n. 119.* & Sanch. *lib. 4. in dec. c. 44. num. 10.* sicuti valida etiam erit, si dispensatio fuit cum causa dubia, & ut sic explicata; sed deinde invenitur nulla fuisse. Ratio est, quia pertinet ad Dei benignitatem approbare, quod bona fide concessum, & acceptatum fuit. Negat Cast. *Pal. 3. tr. 15. disp. 2. de voto p. 9. n. 4.* putans votum obligare, ubi comperta fuerit causa insufficientia: ratio est, quia verè tunc nulliter Superior operatus est: utraque sententia est probabilis: sed benignior: atque adeò, quia suavitati regiminis Ecclesiæ est conformior, lubentius excipitur. Quod hic dicimus de dispensatione, dicendum proportionaliter de commutatione est.

Porro tria breviter, ut in materia Juramenti fecimus, sunt hic examinanda. A quo, ob quas causas, & quæ Vota dispensari possunt.

A Quo.

4. Pontificem Summum in omnibus votis dispensandi potestatem habere, nimis certum est. At Archiepiscopus confirmatus, licet nondum consecratus, & nondum accepto pallio, Episcopus item solum confirmatus (sed utriusque post acceptam possessionem, ex cap. *in junctis, de cler. inter extrav. cap. Azor. p. 2. lib. 3. q. 9.*) Capitulum, Sede vacante; Abbates, qui jurisdictione Episcopali gaudent; Legatus Pontificis in sua Provincia; Prælati Ordinum exemptorum; Penitentiarius Summi Pontificis in votis non reservatis; (quæ hæc sint, dicam *mox num.*) respectu suorum subditorum habent potestatem ordinariam ad dispensandum. Ita Sanch. *l. c. 38. n. 4.* Delegatam verò habent: Primò, Vicarij Episcopi, vel Capituli, Sede vacante: modò adverteas debere delegationem esse specialem, cum non sufficiat ipsa Vicariatus Constitutio. Ita Sanch. *ibid. num. 1.* Merolla *l. 3. d. 7. c. 6. d. 17. c. 7. n. 33.* Secundò, ij, quibus prædicti Pontifex, Episcopus, & c. commiserint. Parochum ex se non puto habere ullam potestatem in dispensandis votis, ut & in juramentis: Sic Sanch. *lib. 8. de matr. disp. 9. n. 27.* nec enim is possit aliquid in dispensatione jejuniij, vel operis servilis die festivo, ut suo loco dicemus; non tamen in prædictis, quia pro jejuniis & operibus introducta est consuetudo, ut Parochi possint; non verò pro votis, & juramentis.

5. Archiepiscopus, quoad Episcopos sibi suffraganeos, habet potestatem ordinariam dispensandi in votis, nullam verò quoad ipsorum suffraganeorum subditos, nec dum eos non visitat, nec dum visitat: sic Sanch. *lib. 4. in dec. cap. 38. n. 9.* Illud Archiepiscopo non denegatur, ut scilicet possit dispensare prædictis suffraganeorum subditis in eo casu, quo alicui Episcopus, causa subsistente, denegaret injustè voti dispensationem, videlicet apud Avilam, Henrig. Laym. *lib. 5. tr. de voto. c. 8. n. 7.* aliòque passim.

Q. 2. 6. Sed

16. Si ex mutuo pacto convenient conjugari, si-
quæ intericem promittant non revocare votum, v.g. Ca-
litas, vel Religionis, an adhuc possint pacto ex utro-
que consensu rescisso, sibi votum invicem irritare; Vide
Cast. *Pal. 3. tr. 15. d. 2. p. 6. n. 6.* nos enim ad An-
tonium, nostram de suis Votis resolutionem nimis diu
protrahentem, regredi tempus monet.

Difficultas Sexta.

An Repetitio Votorum facta ab Antonio, obset, ne ea
irritari valeant.

17. Diximus Antonium ideo sepe ratificasse sua vota,
quia exstimabat post irritationem à suo Patre exhibi-
tam adhuc illis obstringi: id nunc expendamus.

Dico primò, Ex eo, quod vovens velit, vel incipiat
exequi votum in impubertate, vel alias factum, non cen-
tione illud ratum facere, seu confirmare. Ita Val. *2. 2. d. 6.*
17. *ait.* Less. *lib. 2. c. 40. sub. 14. num. 83.* Ratio est, quia so-
lus voluntas exequendi, imò executio ipsa, non potest
præcedenti voto obligationem novam inducere. Unde, si
quis votit aliquid tractum habens successivum, ut quo-
tidie elemosinam distribuere, singulis Sabbatis jejuna-
re, &c. & observasset hæc vota aliquandiu; si deinde
votum fuisse nullum, vel irritabile commiserat, non
propterea immutaretur ex illa observantia votum, nec
ante confirmaretur, vel in irritabile redderetur.

18. Dico secundo. Quamvis votum sapientissime quis
communiaverit, seu repetierit, non ideo illud ratificavit.
Ita Nav. *2. 1. n. 71.* Less. *l. c. Sanch. lib. 4. in dec. c. 30. n. 38.*
Ratio est, quia id nihil aliud fuit, nisi prius vinculum
approbare, non verò de novo suscipere: quare si illud in-
firmum ab initio erat, infirmum remanebit.

19. Dico terciò. Tria requiruntur ex parte voven-
tis ad veram voti obligatoriam ratificationem. Primò,
revovens sit conscientie debilitatis prioris voti. Secundò,
ut velit de novo se obligare firmiter, perinde ac si nun-
quam obligatus fuisset. Tertiò, ut ita dispositus, voce,
vel literis mente vota præterita repetat, seu certe appro-
bet. Ita idem. Ratio cur hæc requirantur, est, quia se-
cus remaneret præterita vota in profus modo, quo
ante erant hæc positis, novam obligationem sine du-
bitatione contrahant, necesse est.

20. Si minor quis votorum antea emissorum de-
mitto, & non ex vi prioris obligationis votum emittat,
tunc erit votum enim votum recens suam novam obli-
gationem independentem ab antiquis, patitur. Ita idem.

Dico 2. (ex parte vovens) nam in nonnullis votis,
ut in solemnibus professione, sicut etiam accidit in contra-
ctu matrimonij, hæc tria sufficiant, accedente et par-
te Religionis, vel alterius contrahentis acceptatione, &
qua ratione accedere possit, vel accessisse præsumatur,
vide de professione apud Cast. *l. 16. d. 2. p. 5. de matrimo-
nio apud Sanchez lib. 4. in dec. c. 30. n. 38.*

21. Consequitur manifestè ex his, Antonium per
repetitionem suorum votorum, de quibus est sermo, vel
per assumptionem status Religiosi, vota priora in impu-
bertate emissam, nequaquam ratificasse: quia eorum repe-
titiò, imò & executio; in errore validitatis suorum
votorum infirmo satis fundamento nitetur, ut ex pro-
positione casus initio n. 3. clarè constat; quare nunquam
legitimè, seu valide ratificavit.

Conclusio.

Concludamus ergo breviter, Antonium regressum ad
seculum, liberum esse, tum à voto Religionis, tum à
voto distribuendæ elemosynæ, emissis tunc in impuber-
tate. Ratio præcipua est, quia hæc ejus genitor legiti-
mè irritavit, nec ipse filius postea ratificavit valide. Ad-
de, etiam si Pater non irritaverit, posse nunc à Patro
Curatore utrumque votum irritum reddi; cum ea vota
fuerint emissa tempore impubertatis, quæ irritare potest
pater, si is vivat, vel valde probabiliter ejus vice Tutor,

Par. 1.